

Agnete Laustsen (KF):

Jeg er spændt på, om udenrigsministerens morgeninvitation er til et tagselvbord – men så ikke et ord mere om kaffeslabberads.

Ved tidligere debatter om dansk ulandsbistand har udenrigsministeren altid kunnet indlede sin tale med at sige: Jeg kan med glæde henvise til den brede politiske enighed, der til stadighed har været om hovedlinjerne i dansk ulandspolitik.

Beklageligvis vil vi ikke kunne bevare denne enighed længere. Det viser allerede den beretning, Udenrigsudvalget afgav i december, og jeg synes derfor, det er godt, at vi får denne debat i dag, hvor det så kan blive klart for alle, hvad der skiller partierne, men da heldigvis også, hvad der fortsat forener os.

Udenrigsministeren gjorde i sit indlæg meget ud af den samfundsomvæltning, vi i de seneste to år har været vidne til, og påpegede på denne baggrund behovet for, at vi tog vor bistandshjælp op til nyvurdering. Det finder vi fra konservativ side uhyre påkrævet, for vi ser jo i dag en større international forståelse for udviklingsbistandens betydning som katalysator for de reformprocesser, der nu er sat i gang, herunder også mange udviklingslandes opgør med tidligere tiders autoritære styreform og planøkonomisk misrøgt.

Udviklingsamarbejde er dialog. Det drejer sig i stigende grad om at acceptere, at ulande har andre kulturer, andre sociale normer og politiske adfærdsmønstre og anden levevis, og at det bedste for disse lande ikke nødvendigvis er at presse vores livs- og samfundsopfattelse ned over hovedet på dem.

Derfor må vi i fællesskab prøve at analysere problemerne og mulighederne for på længere sigt at skabe grundlag for en bæredygtig udvikling, som ulandene selv har indflydelse på og også selv har medansvar for.

Det har vi her i Danmark erkendt ved at reorganisere vor bistandshjælp, sådan at vi nu i stedet for at lade den falde i en mild regn ned over en lang række lande koncentrerer den om udvalgte programsamarbejdslande. Foreløbig har vi 12 lande, og en række lande er blevet grundigt vurderet med henblik på senere udvælgelse.

Jeg vil gerne ved denne lejlighed slå fast, at det ikke hermed er afgjort, at de pågældende lande så bare er sikret bistand fremover. Vi må

løbende vurdere, om de principper, vi tillægger betydning ved vor udvælgelse, følges – i første række fremme af demokrati og menneskerettigheder. Lad mig også nævne kvindernes deltagelse i samfundslivet og miljøhensyn, som vi jo i forgårs havde en stor debat om.

Vi er tilfredse med, at Udenrigsministeriet bruger megen tid på at vurdere de eventuelle nye modtagerlande, men findes de værdige, skal de naturligvis med. Vi må imidlertid tage afstand fra, at man bare tilføjer nye modtagerlande, om jeg så må sige, bare for at få brugt pengene.

Der er meget store midler til rådighed – ja, vi bruger rent faktisk tre gange så meget på ulandsbistand som gennemsnittet for de vestlige donorlande – og det må derfor være et krav, at disse milliarder af skatteyderkroner anvendes til deres formål, nemlig at støtte, hjælpe og udvikle den tredje verdens underprivilegerede, og ikke ender i korrupsion, militæroprustning, overgreb mod nabolande eller goldt bureaukrati.

At der er nok af problemer i denne forbindelse, bevises vel bl.a. af en rapport fra FN-analytikere, som skønner, at den tredje verden kun bruger en tiendedel af de midler, der er til rådighed, på at forbedre de basale forhold for indbyggerne. Eksempelvis bruges der i ulandene lige så meget på militær som til uddannelse og sundhed tilsammen. Ret rystende, synes jeg nok.

Kontrol med vore midler – også efterkontrol – især når det drejer sig om levering af avanceret teknologi, er derfor væsentlig, ligesom kvaliteten af vort udsendte personale og de arbejdsopgaver, de udsendes til, må vurderes med hensyn til de behov, modtagerlandene har.

Der har fra kyndig side været rejst kritik af de mange ulandsfrivilliges indsats. Idealisme er altid udmærket, men skal give sig udtryk i vilje til at påtage sig et reelt og væsentligt arbejde, ikke til at skaffe sig selv et levebrød. Vi mener derfor, at udenrigsministeren må undersøge, om den rejste kritik er begrundet, og i givet fald tage skridt til omlægning af denne bistandsindsats.

Må jeg i denne forbindelse nævne mulighederne for i større omfang at trække på ældre ledere med livslang erfaring. Fra udlandet kendes en sådan Senior Expert Service eller Se-